

PIONIERS in de SUPERDIVERSE CULTUURSTAD.

Maak plaats voor de nieuwe golf!

Spontaan advies van de Gentse Cultuurraad – september 2022

IN HET KORT

'Kleinschalige vanonderuit-initiatieven ondersteunen' en 'groei kansen bieden aan vernieuwende makers': dat waren twee adviezen die de Cultuurraad in zijn Memorandum aan het begin van de legislatuur formuleerde om een cultuurbeleid in een superdiverse context te ontwikkelen. Mooie ambitie, maar makkelijker gezegd dan gedaan. Halverwege de legislatuur besloot de Cultuurraad deze adviezen concreter te maken.

We vroegen aan 46 'vernieuwende makers' uit de superdiverse stad om mee in kaart te brengen waar het schoentje knelt en waar zij opportuniteiten zien voor een cultuurbeleid dat het cultureel potentieel van de stad beter benut. Op basis van deze gesprekken formuleren we hier een radicaal positief voorstel. We geloven dat er geen beter moment is om gedurfde en grote sprongen voorwaarts te zetten.

1 VOORAF

1.2 INLEIDING

Gent is een stad in beweging. Een jonge stad met veel (kunst)studenten, een diverse stad door de aanwezigheid van meer dan 170 verschillende nationaliteiten. 35% van de Gentenaars heeft buitenlandse roots. De realiteit van de stad is dus per definitie superdivers. Superdiversiteit gaat niet over percentages of verhoudingen tussen gemeenschappen, maar betekent gewoon wat er staat: 'meer verschil'.

De uitdaging voor beleidsmakers is dus om een beleid uit te stippelen dat rekening houdt met de vele verschillen (in gender, etniciteit, op sociaal, economisch, religieus en cultureel vlak) die in onze maatschappij alleen nog zullen toenemen. Als Cultuurraad zijn wij er rotsvast van overtuigd dat cultuur een van de belangrijkste hefboomen is om met die superdiverse realiteit om te gaan.

Met voorliggend advies onderzoekt de Cultuurraad hoe het cultuurbeleid van de stad die superdiversiteit het best kan capteren en weerspiegelen, zodat cultuur nog meer een zaak kan worden van alle inwoners van de stad en inderdaad die hefboom voor een democratische samenleving in superdiversiteit kan worden. Er is geen magische formule, geen quick-fix. Maar als Cultuurraad willen we graag **onze steun verlenen in die zoektocht.**

1.2. WAAROM NU?

De urgentie om met dit thema aan de slag te gaan is al jaren groot. Er zijn echter ook een aantal directe aanleidingen om hier nu specifiek aandacht aan te besteden via dit spontane advies:

1. Het Memorandum van de Cultuurraad (gepubliceerd aan het begin van de huidige beleidsperiode) zoomt in op de stad in transitie en op superdiversiteit. *'Een context van superdiversiteit smeekt om een cultuurbeleid dat diversifieert. De 'categoriale benadering',*

waarbij op maat van specifieke (doel)groepen wordt gewerkt, is niet meer houdbaar in de context van superdiversiteit. Ook het top-down hoofdstuk dient te worden afgesloten,' zo stelden we. De oplossing ligt niet in 'tempels afbreken', maar wel in 'kleinschalige vanonderuit-initiatieven te ondersteunen' en 'groeikansen te ondersteunen'.

Voor de Cultuurraad lag het daarom voor de hand om zich in deze beleidsperiode nog nader te buigen over een beleid dat van onderuit met diversiteit aan de slag gaat. Vooral om de principes van het Memorandum concreter te maken.

2. We waren verheugd om vast te stellen dat de schepen van cultuur diversiteit met focus op aanbod, makers en publiek aanhaalde als één van de drie rode draden in de beleidsnota. De stad wil het creatieve potentieel dat in de stad aanwezig is, waarderen en stimuleren. En subsidies zo toegankelijk mogelijk maken voor alle cultuurmakers. Met dit advies willen we deze ambitie versterken en concretiseren, vooral voor makers.¹
3. De stad Gent wil zich kandidaat stellen als Europese culturele hoofdstad in 2030. Om geen kansen te missen, moet de stad zoveel mogelijk inspelen op de superdiverse realiteit. Ze moet de jongste generatie au sérieux nemen en geloven in haar potentieel om zuurstof binnen te brengen in de cultuursector en zo in de stad, zelfs al passen ze niet in de hokjes van vandaag. Zij zijn in 2030 aan zet om Gent op de kaart te zetten als culturele hoofdstad.²

1.3. VERNIEUWENDE MAKERS?

Werken aan diversiteit heeft vele facetten: er is de aanbodzijde, het publiek en er zijn de makers. Er wordt al veel nagedacht over diversiteit en er worden ook concrete initiatieven opgezet om daadwerkelijk een verschil te maken. De Vuurgroep van het Gents Kunstenoverleg stimuleert gevestigde cultuurorganisaties om een actievere rol op te nemen in de superdiverse realiteit in de stad. Vzw Burgerplicht focust op o.m. de gelijkwaardige deelname van diverse bevolkingsgroepen aan het (culturele) stadsleven. **De Cultuurraad legt met dit advies de focus op de nieuwe en vernieuwende cultuurmakers en hoe de stad hen nog beter kan ondersteunen.**

Het heeft steeds minder betekenis om te spreken over 'diverse' en 'andere' makers. Iedereen is divers, iedereen is anders. Ook Gentenaars zonder migratie-achtergrond behoren tot de diversiteit. Superdiversiteit is de context van waaruit iedereen in de nieuwe generatie culturele makers vertrekt.

Hun perspectief start 'van onderuit'. Ze zijn ondernemend, werken samen, zoeken verbindingen en oplossingen. Ze werken in een complexe realiteit waarin te veel verschillen zijn om in de bestaande hokjes te passen. Daarom hebben we het in dit advies over '**vernieuwende' makers.**

Wat deze makers delen is hun zoektocht naar nieuwe antwoorden op de uitdagingen van vandaag. Ze hebben nood aan een omkadering die kansen geeft om door te groeien in het culturele leven in onze stad.

Het ondersteunen van deze vernieuwende makers is een **gedeelde verantwoordelijkheid**. Heel wat culturele huizen in de stad nemen deze opdracht al op binnen hun eigen werking, al dan niet in het kader van een convenant met de stad. Maar vernieuwende makers moeten ook autonoom kunnen werken vanuit eigen ideeën in alle (sub)genres. Ook diegene die vandaag nog niet gedefinieerd zijn en buiten de bestaande kaders vallen. Daarom moet de stad ook inzetten op rechtstreekse ondersteuning.

Over het gebrek aan een laagdrempelig ondersteuningsaanbod voor nieuwe en vernieuwende makers, vingen we bij de Cultuurraad al langer signalen op. Verschillende makers gaven aan dat zij het niet evident vinden om hun weg of hun plek te vinden in het bestaande subsidiekader. Daarom hebben we

¹ Beleidsnota cultuur 2021, 4.4 en 5

² Ideaconsult, Eindrapport verkennende bevraging voortraject Gent 2030

in ons advies onder andere de projectsubsidies onder de loep genomen als meest laagdrempelige vorm van ondersteuning die de Stad autonome makers te bieden heeft.

We stelden ons de vraag in welke mate de diversiteit in de stad weerspiegeld wordt in de aanvragen voor projectsubsidies. Uit onze eigen analyse van de 404 aanvragen die voor culturele projectsubsidies werden gedaan in 2018, 2019 en 2020 (waarvan 297 goedgekeurd en 107 niet goedgekeurd), blijkt dat amper 25 daarvan³ gebeurden door initiatiefnemers die tot een etnisch-culturele minderheid behoren. Dat komt neer op 6,1 procent. In een stad waar meer dan 35 procent van de bevolking tot een etnisch-culturele minderheid behoort, lijkt ons dat problematisch weinig.

Dat was dus het vertrekpunt voor de vraag: waarom vragen in een stad met zoveel verschil zo weinig verschillende mensen steun aan? Welke drempels ervaren cultuurmakers uit etnisch-culturele minderheden? Hoe kan de Stad hen beter ondersteunen, zodat de diversiteit meer weerspiegeld wordt in de projecten en bijgevolg in het culturele gebeuren in de stad?

De Cultuurraad ging in het voorjaar van 2022 in gesprek met enkele vernieuwende makers die in de cultuursector vandaag drempels ervaren en met een reeks stakeholders die hen ondersteunen.

We vroegen hen specifiek naar de ondersteuning die ze van de stad zouden wensen. Wat zou hen écht vooruit helpen om te creëren, naar buiten te komen, zich te organiseren, connecties te leggen... Kortom: om als kunstenaar te werken. We schuiven in dit advies een paar gedurfde alternatieven naar voor die uit deze denkoefening zijn voortgekomen.

1.4. OVER DIT ADVIES

In dit advies willen we in de eerste plaats pistes aanreiken om een cultuurbeleid uit te stippelen dat steun en groeikansen biedt aan kleinschalige initiatieven van onderuit in een superdiverse context. We zijn door dit traject nog meer overtuigd geraakt van de noodzaak om nu grote en gedurfde stappen te zetten en geen genoegen te nemen met kleine aanpassingen. Gent was jarenlang een pionier wat betreft cultuur, maar is die positie aan het verliezen. Tal van steden hebben al radicale en gedurfde stappen gezet om met de nieuwe realiteit in de samenleving aan de slag te gaan. We dringen als Cultuurraad aan op een snelle en noodzakelijke inhaalbeweging.

Het lijkt na de moeilijke coronaperiode niet evident om investeringen te doen waarvan de uitkomst onzeker is. Maar elke crisis biedt een kans om te groeien, tenminste voor wie ze wil zien. Daarom doen we vandaag een radicaal positief voorstel met onder meer een experimenteel impulsprogramma en nieuwe rollen voor de stad. We gaan ook in op de basiswaarden die nodig zijn om dit voorstel te doen slagen.

Het advies bestaat uit twee delen. In een eerste deel komen enkele algemene aandachtspunten aan bod. De principes en ervaringen die we hierin benoemen werden breed gedragen door de bevraagde stakeholders.

In een tweede deel schuiven we dan een radicaal positief voorstel naar voor, ook gebaseerd op de gesprekken met makers. Zij reikten ons ideeën aan over wat de stad kan doen om hen te ondersteunen en te laten doorstromen naar een topniveau. Zodat Gent haar ambitie kan waarmaken om een 'pionierende, visionaire, tegendraadse, innovatieve, out-of-the-box cultuurstad' te zijn die diversiteit omarmt.

³ De Stad geeft geen persoonsgegevens vrij van de organisaties. We hebben de organisaties stuk per stuk bekeken en enkel deze geteld waarvan de trekkers/initiatiefnemers tot etnisch-culturele minderheden behoren. Dit cijfer zegt dus niets over hoe inclusief de werkingen op zich zijn, noch wie het beoogde publiek is of welke kunstvorm centraal staat.

2 ADVIES: ALGEMENE AANDACHTSPUNTEN VOOR FUTURE-PROOF ONDERSTEUNING

In de beleidsnota 2021 stelt de huidige schepen van cultuur:

Als cultuurstad van de toekomst investeert Gent in een gunstig klimaat dat het brede en diverse palet aan makers, beoefenaars en toeschouwers passend verwelkomt en omkadert. Dit vertaalt zich in het stimuleren en waarderen van het creatieve potentieel dat in onze stad aanwezig is.

Het actuele ondersteuningsbeleid voor het culturele leven in Gent is uitgebreid en strekt zich uit over verschillende beleidsdomeinen. Het bestaat onder meer uit (structurele) werkingssubsidies voor culturele instellingen, projectsubsidies, initiatieven als 'Artiest zoekt...', Samen aan Zet en andere thematische initiatieven. Verschillende van deze subsidie-instrumenten bereiken specifieke doelgroepen en ondersteunen samen al heel wat culturele spelers.

Toch ervaren veel vernieuwende makers vandaag hindernissen. Uit de gesprekken hebben we enkele **drempels en kansen** voor het culturele ondersteuningsbeleid gefilterd. We identificeren **noden op het vlak van communicatie en omkadering, regelgeving en cultuurbegrip** en formuleren een aantal algemene voorstellen.

2.1. COMMUNICATIE

Nog te veel makers weten niet voor welke steun ze al dan niet in aanmerking komen. Mensen worden te weinig aangesproken op de plaats waar ze zich bevinden: in de brede samenleving. Promotiecampagnes zoals die voor Wijk aan Zet of het Wijkbudget zijn misschien ook mogelijk voor cultuur?

Budgettaire beperkingen mogen de stad er niet van weerhouden om breed te communiceren. Een dergelijke investering vraagt ook een investering in de capaciteit om de extra aanvragen te verwerken. Daarop gaan we verder in onder het thema 'omkadering' hieronder.

Voorstel: Promoot ondersteuningsmogelijkheden en subsidies via brede en diverse campagnes, mee gedragen door intermediaire culturele en andere partners.

Oprechte en uitgesproken interesse van het beleid doet het zelfvertrouwen en het vertrouwen van makers in de stad groeien. Naast middelen, hebben makers ook nodig aan 'gezien' worden.

Voorstel: Neem ook als stad (stadsdiensten, beleidsmakers...) de tijd om het veld in te trekken om te zien wat makers doen. Investeer in communicatie en maak naar een breed publiek zichtbaar wat er allemaal cultureel borrelt van onderuit in de stad.

2.2. OMKADERING

Makers appreciëren erg de juiste ondersteuning en hulp bij de uitwerking van een aanvraagdossier. Intermediaren zijn hierin onontbeerlijk. Maar niet alle intermediaren worden voldoende erkend voor hun expertise en/of de beschikbare intermediaren zijn overvraagd.

Voorstel: Waardeer de rol van intermediaren (binnen en buiten de stadsdiensten) als verstrekker van informatie en advies en investeer erin.

Een culturele droom wordt niet vanzelf een concreet realiseerbaar project. Net zo belangrijk zijn coaching, kunnen leren van anderen, de juiste doorverwijzingen naar gevestigde culturele instellingen en (andere) stadsdiensten en goed getimed ontmoetingen met potentiële partners.

Voorstel: Investeer ook in coaching van onervaren vernieuwende makers.

2.3. REGELGEVING

Een goed cultureel idee hebben en dat op papier kunnen zetten in de geijkte taal en vorm zijn twee verschillende vaardigheden. Verder denken dan het klassieke invulformulier kan een oplossing zijn.

De tijd tussen aanvraag, goedkeuring en start van de uitvoering kort houden helpt makers ook om hun ideeën te realiseren. Het is niet altijd evident om maanden tot een jaar vooruit te plannen.

Voorstel: Blijf zoeken naar een meer toegankelijke, heldere en snelle procedure en durf daarbij van de geijkte formules af te stappen.

Doordat het toegekende budget vaak veel lager uitviel dan het gevraagde, konden makers in het verleden hun projecten vaak niet kwalitatief realiseren. Zorg voor ondubbelzinnige informatie over het beschikbare budget en de verwachte eigen inbreng. Maak waar nodig scherpere keuzes, en geef het budget dat nodig is om een project tot een goed einde te brengen.

Voorstel: Zorg voor helderheid over de beschikbare subsidie.

2.4. CULTUURBEGRIIP

In snel veranderende tijden zijn bestaande kaders ook sneller aan herziening toe. Gevestigde cultuurdefinities en beleidskaders wringen met de hedendaagse context waarbinnen kunstenaars actief zijn. Bestaande reglementen bijschaven volstaat meestal niet om het beleidskader te actualiseren.

De klassieke subsidievakjes voor ‘podiumkunsten, beeldende kunsten, literatuur, erfgoed’, zijn steeds minder bruikbaar voor de nieuwe golf cultuurmakers. Van de 46 makers die we spraken, kunnen slechts enkelen zich vinden in de huidige opdeling. Meer en meer makers beperken zich niet langer tot een specifieke discipline. Crossovers zijn het nieuwe normaal. Op Vlaams niveau kiest men er al langer voor om enerzijds de schotten zoveel mogelijk weg te werken (zie ook het Kunstendecreet) en anderzijds ruimte te creëren voor kunstvormen die in opmars zijn en al te lang in de marge zijn gebleven (zoals circus, spoken word, food ...). Festivals, sociaal-cultureel werk, sociaal-artistieke praktijken, buurtcultuur, maatschappelijke geëngageerde cultuurprojecten: er zijn meer tussencategorieën dan categorieën. Hedendaagse makers hebben het ‘aflopen van randjes’ tot een ware kunst verheven.

Initiatieven van en voor mensen met diverse achtergrond worden daarnaast nog te vaak doorverwezen naar de domeinen participatie of welzijn. Hierdoor gaan culturele kansen én kansen tot samenwerking met culturele partners verloren.

Voorstel: Vertrek vanuit een hedendaags cultuurbegrip bij het uittekenen van een beleid en bij de beoordeling van aanvragen tot ondersteuning. Inventariseer wat er in andere domeinen in de stad al gebeurt, vul aan en connecteer.

3. EEN RADICAAL POSITIEF VOORSTEL

3.1. MET DURF Vernieuwen

Een culturele droom is niet altijd meetbaar of te vangen in nota's, regels en criteria. Vrije budgetruimte is troef! Wat als er een impulssubsidie zou bestaan? Een 'culturele opstapsubsidie' waarin vertrouwen centraal staat. Waar cultuurmakers zonder al te veel moeite of bewijsstukken gebruik van kunnen maken voor kleine projecten met eventueel forfaitaire budgetten.

Met 2030 om de hoek, is vandaag hét moment om te durven. Liever dan alleen de drempels op te sommen, formuleren we een kader waarmee de stad concrete stappen kan zetten om **de nodige experimenteerruimte te voorzien voor een nieuwe generatie cultuurmakers en hun organisaties**.

Het gaat er ons hier niet om het huidige beleid te evalueren of zelfs maar te corrigeren. Met een **radicaal positief voorstel** willen we inspireren om die sprong naar de toekomst echt te maken en ruimte te geven aan mensen die al met één of zelfs met beide voeten in de toekomst staan. Om te capteren wat er leeft in het culturele veld, ideeën te genereren, te testen en snel te evalueren.

Dit voorstel omvat geen uitgewerkt subsidiereglement - dat opstellen komt het beleid toe. We lijsten wel de elementen op die volgens ons noodzakelijk zijn voor de gewenste impact. Welke elementen daarnaast wenselijk zijn. En welke rol de stad daarbij zou moeten opnemen.

Loslaten is fundamenteel. We pleiten om eerder te vragen om een **inspanningsverbintenis** dan om een resultaatverbintenis: een investering om zaken te laten groeien. Het (leer)proces primeert. Alleen zo kunnen we tot echte vernieuwing komen.

3.2 EEN KORTE BLIK OP DE DURF VANDAAG BIJ ANDERE STEDEN EN IN GENT

Vooraleer ons eigen voorstel op tafel leggen, kijken we graag naar inspiratie binnen en buiten Gent.

- Mechelen installeert met [RADAR](#) een platform dat creatief talent ondersteunt en cultuurprojecten verbindt met kansen in de stad. Met 'ruimte, connectie en advies voor creatief talent' als baseline bouwt RADAR aan het culturele en creatieve Mechelen van morgen. Samenbrengen en samenwerken staat hoog op de agenda. RADAR geeft informatie en advies, concrete ondersteuning en fysieke projectruimte.
- Met het platform [DURF 2030](#) stimuleert Kortrijk de komende tien jaar projecten die verandering teweegbrengen. Vernieuwende partnerschappen typeren de aanpak. Durf 2030 vraagt ook expliciet donaties van het publiek. Het DURFFONDS werd opgericht onder de vleugels van Streekfonds West-Vlaanderen bij de Koning Boudewijnstichting.
- Ook de stad Gent zit niet stil. Het [participatieplatform van het Wijkbudget](#), initiatieven als [De Plek](#) en de [Alles-Kan](#) subsidie via jeugd tonen durf en zin voor vernieuwing. De manier waarop burgerinitiatieven een kans krijgen (vb. De Broederij in Ledeborg) en de ruimte die tijdelijke invullingen geven aan allerlei initiatieven om te experimenteren en te groeien. De stad treedt ook op als motor, vb. bij [De Serre](#) in Nieuw Gent of de [Collectie van de Gentenaar](#).

EEN IMPULSSUBSIDIE VOOR MEER DIVERSITEIT EN INNOVATIE IN CULTUUR

Hieronder geven we de ingrediënten voor de ontwikkeling van een nieuwe impulssubsidie voor diversiteit en innovatie in cultuur. Een experimenteerpot met weinig voorwaarden (maar wel voldoende middelen) die stimuleert om buiten de lijntjes te kleuren en een nieuwe groep culturele makers te leren kennen. Zo'n impulssubsidie kan een opstap zijn voor de maker naar een eigen plek in een divers en innovatief Gents cultureel landschap, klaar voor 2030.

Dé oplossing voor alle knelpunten bestaat niet; ze bestaat uit vele kleine oplossingen. Naast **nieuwe manieren van subsidiëren** is ook een aandachtig **leerproces** nodig en een open vizier, **nieuwe rollen** voor de stad en oog voor transversale **verbindingen**.

3.3 ESSENTIËLE INGREDIËNTEN VOOR EEN VERNIEUWENDE IMPULSSUBSIDIE

Bij de opstelling van dit kader vertrokken we van de volgende 4 basisprincipes:

- Gelijkwaardigheid en eigenaarschap
- Een breed cultuurbegrip
- Vertrouwen geven
- Investeren in dialoog

Concreet leidt ons dat tot de volgende **essentiële ingrediënten**:

- Trek voldoende **budget** uit en geef het nodige bedrag:
 - Als 35% van de inwoners andere roots hebben, dan is er duidelijk een inhaalbeweging nodig om iedereen bij het Gentse culturele leven te betrekken.
 - Geef voldoende budget per initiatief om succes en kwaliteit mogelijk te maken.
- Ga voor weinig papierwerk en een **lichte procedure**:
 - Zorg voor een zo laagdrempelig mogelijke procedure voor maximale toegankelijkheid.
 - Maak het proces helder voor alle makers via toegankelijke communicatie. Ook voor wie niet gewoon is subsidies aan te vragen of niet vertrouwd is met de geijkte communicatiekanalen van de stad over cultuur, moet de informatie makkelijk vindbaar en duidelijk zijn.
 - Stippel het proces uit van intake tot nazorg en maak dit traject zichtbaar in de communicatie, zodat aanvragers weten wat ze kunnen verwachten.
- Geef bewust ruimte aan de **nieuwe vis in de vijver**:
 - Laat indieners zelf hun initiatief situeren zonder categorieën te voorzien. Zo kan de stad ontdekken welke ambities, welke makers, welke geweldige ideeën en potentiële verbindingen en samenwerkingen er van onderuit naar boven komen.
 - Geef voorrang aan cross-sectorale en experimentele projecten.
 - Laat makers ook zelf het effect benoemen van hun initiatief op de stad Gent. Wat draagt het bij? Wie of wat maken ze zichtbaar?
 - Vermijd het Mattheuseffect: reserveer op zijn minst een deel van het budget voor makers die nog niet eerder een cultuursubsidie ontvingen.

- Voorzie een **brede wervingscampagne**:
 - met inzet van het culturele netwerk maar ook partners in andere beleidsdomeinen;
 - creatief en toegankelijk;
 - via vele kanalen en in verschillende keren: herhaling werkt.
- Flankeer steeds met **materiële en technische ondersteuning**:
 - Voorzie de nodige fysieke ruimte. Stimuleer verder het Open Creatives platform waar ruimte kan gedeeld worden, maar blijf ook nadenken over alle andere manieren om ruimte toegankelijk te maken voor culturele makers.
 - Verfijn het technische en materiële ondersteuningsbeleid op maat van de noden die gaandeweg naar boven komen. De hieronder beschreven connectoren kunnen de ondersteuning vanuit de stad verder versterken.

3.4. ELEMENTEN OM HET IMPULSPROGRAMMA VERDER TE ONDERSTEUNEN

- Uitgaan van een **circulair leerproces** voor alle partijen:
 - Maak van dit experiment een circulaire praktijk- en leerervaring, zowel voor de makers als voor de stad. Durf tussentijds bij te sturen, ga hiervoor in dialoog en evalueer - samen met de makers.
 - Houd lang genoeg vol om te kunnen leren: minimaal 3 jaar.
 - Ga bij evaluatie na of de lijst van begunstigden weerspiegelt wie er allemaal in de stad woont. Blijf bijsturen tot de hele stad vertegenwoordigd is in het culturele leven. Leg hier de lat hoog.
 - Zet in op bevraging en dialoog (ook intern met andere stadsdiensten) om dit te bekomen.

- Nieuwe verbindingen vanuit cultuur met **connectoren** die de weg wijzen:

Coaching, begeleiding en materiële en technische ondersteuning zijn nodig om de impulssubsidie maximaal te laten renderen. Zowel de stad als een netwerk van culturele en andere instellingen hebben hier een rol in op te nemen.

Uit de bevraging van de makers kwam sterk naar voor dat ze op zoek zijn naar iemand die meedenkt, die begeleidt, die de weg wijst. Een vriend dus. In 2014 werd door de Stad een voltijdse equivalent ingezet in deze rol. Dit blijkt ruim onvoldoende om de vragen in een breed en snel veranderend veld op te nemen.

Ook sociaal-culturele verenigingen nemen deze rol op, samen met informele actoren, de zogenaamde 'grenswerkers'⁴. Heel vaak worden initiatieven niet gerealiseerd met een projectsubsidie, maar binnen een bestaand cultuurhuis.

- De Cultuurraad ziet een grote meerwaarde in een uitbreiding van de bestaande stedelijke connectoren, liefst op wijkniveau. Dat zou hun vindbaarheid en toegankelijkheid sterk vergroten. Culturele wijkregisseurs zouden de vinger aan de pols kunnen houden. Ze kunnen samen met cultuurmakers bekijken welke mogelijkheden er zijn om hun projecten te realiseren en binnen en buiten de stad bekend te maken.

⁴ [Het Gentse sociale middenveld en midden- veldbeleid: een ecosysteem in beweging](#)

- Erken bestaande grenswerkers en culturele spelers in hun rol van connector en ga het gesprek met hen aan.
- **Zet vernieuwende makers in als ambassadeurs**, om focus, accenten en herkenbaarheid te brengen.

3.5. HERDENK DE ROL VAN DE STAD IN FUNCTIE VAN VERNIEUWING

In een cultuurbeleid dat de superdiverse context en toekomst van de stad omarmt, is de rol van de Stad cruciaal. Vernieuwing van onderuit is het meest gebaat bij een Stad die een levendig stedelijk cultuurleven faciliteert, op een ondersteunende en dienstverlenende manier. Voor het impulsprogramma betekent dit dat **de blik, de beschikbare tijd en de focus worden toegespitst op het terrein en wie daar actief is**.

De Stad heeft de know-how en een netwerk in **andere beleidsdomeinen** die nuttig in te zetten zijn voor dit impulsprogramma. Link het impulsprogramma maximaal met wat er elders in de stad gebeurt: cultuur in de wijken, andere beleidsdomeinen, culturele instellingen, Europese Culturele Hoofdstad 2030, Alles kan, wijkregisseurs... Cultuur is geen eiland maar een verbindende basis voor het samenleven in onze stad.

4 CONCLUSIE - EN NU ACTIE!

Er zit veel nieuwe vis in de vijver. Vernieuwende makers staan klaar met nieuwe ideeën. Hoe gaat de Stad met dit enorme potentieel aan de slag binnen cultuur? Met dit voorstel voor een nieuw impulsprogramma geven we als cultuurraad een voorzet om plaats te maken voor deze nieuwe generatie.

We geloven in het potentieel van die generatie om zuurstof binnen te brengen in de cultuursector, zelfs al passen ze niet in de hokjes van vandaag. Zij zijn aan zet om in 2030 en daarna Gent op de kaart te zetten als bruisende Europese Culturele Hoofdstad. Het is tijd voor de Stad om hierin ambitie te tonen en de daar de nodige middelen tegenover te stellen. Als 35% van de inwoners divers is, dan moeten we dit zien in een ambitieus budget voor vernieuwende makers.

De Cultuurraad gelooft dat een impulsprogramma dat volop ruimte geeft aan experiment en vernieuwing, met een minimum aan formele en sturende criteria, een stap vooruit kan zijn. Er is geen specifiek programma nodig voor makers met een diverse achtergrond; wel een programma dat mee evolueert met zijn tijd. Superdiversiteit is een nieuwe en uitdagende context in alle sectoren. Door vandaag in te zetten op een breed cultuurbegrip, waar ook vernieuwende makers hun weg in vinden, kan cultuur haar maatschappelijke glansrol vervullen: die van motor voor de samenleving.

‘The time is now’. Durf te starten, focus op het terrein en geef ruimte aan experiment.